

ความสำคัญและที่มาของการวิจัย

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศที่ประชากรได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงนั้นย่อมมีความเจริญก้าวหน้า การศึกษาจึงเป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิธีที่จะพัฒนาเริ่มจากการวางรากฐานการศึกษาให้ประชาชนมีการศึกษาระดับประถมศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งจะ เป็นพื้นฐานในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิต มีสุขภาพสมบูรณ์ ทำงานเป็น ครองชีวิตได้อย่างสงบสุขและพร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กรมวิชาการ, 2533 : 11) แนวทางสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา คือ หลักสูตร ดังเช่น ชำรง บัวศรี (2504 : คำนำ) กล่าวไว้ว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษา และความสำเร็จของการศึกษาขึ้นอยู่กับหลักสูตร (สันต์ ชรรณบำรุง, 2527 : 7)

หลักสูตร เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา เป็นตัวกำหนดทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา หลักสูตรที่ดีจึงต้องสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนทักษะและความต้องการของผู้เรียน เพื่อสนองตอบความต้องการด้านกำลังคนของประเทศ สามารถทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต (แรมสมร อยู่สอาดพร, 2533 : 4)

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา โครงสร้างความรู้ของหลักสูตรมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ ค่านิยมและการจัดการ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ สามารถคิดและแก้ปัญหา เห็นคุณค่าของการเรียนรู้และนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้ หลักสูตรนี้เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียน ขณะเดียวกันก็มุ่งให้หลักสูตรเป็นตัวนำในการปรับการเรียนการสอนด้วย

(กรมวิชาการ, 2534 : คำนำ) โครงสร้างหลักสูตรจึงมีความยืดหยุ่น ทั้งด้านเนื้อหาและสาระ
 สื่อการเรียนการสอน เทคนิควิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล
 ให้สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนได้ในทุกพื้นที่ และสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น
 โรงเรียนจึงต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่นและจัดทำ
 หลักสูตรระดับท้องถิ่นขึ้นใช้ได้ (กรมวิชาการ, 2534 : 66)

หลักสูตรท้องถิ่นจึงเป็นเจตนารมณ์สำคัญของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่ท้องถิ่นต้องช่วยกันพัฒนาขึ้นมาให้เหมาะสมกับสภาพ
 ท้องถิ่น หรือจัดทำหลักสูตรของท้องถิ่นขึ้นมาใหม่กรณีที่เป็นความต้องการของท้องถิ่น โดย
 เฉพาะกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ งานเตรียมไปสู่อาชีพและกลุ่มประสบการณ์พิเศษ
 (ศูนย์พัฒนาหลักสูตร, 2537 : บทนำ)

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ เป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มุ่งให้ผู้เรียนมีนิสัยรักและ
 เห็นประโยชน์ของการทำงาน ทำงานเป็น ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อันจะนำไปสู่การดำรงชีวิต
 ที่ดี พึ่งตนเองได้และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ,
 2534 : 89) การจัดการเรียนการสอนกลุ่มประสบการณ์นี้ เป็นการพัฒนาคอนส่วนใหญ่ของ
 ประเทศให้รักการทำงานและทำงานขั้นพื้นฐานเป็น เพราะหากคนส่วนใหญ่ทำงานเป็น มีราย
 ได้ดีขึ้น ฐานเศรษฐกิจของประเทศก็มั่นคง ปัญหาสังคมเรื่องคนว่างงานก็จะลดลง ซึ่งจะส่ง
 ผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น และนอกจากนี้แล้ว กลุ่มการทำงานและ
 พื้นฐานอาชีพยังมีส่วนเกี่ยวข้องกับศิลปกรรม ภูมิศาสตร์ และวรรณกรรมต่าง ๆ ที่แสดง
 ให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของชาติ ปรากฏให้เห็นได้ในแขนงงานช่าง และงานประดิษฐ์ที่เป็น
 เอกลักษณ์ไทย เป็นเครื่องถ่ายทอดความรู้สึก ความต้องการหรือเรื่องราวของมนุษย์ ซึ่งมี
 ความจำเป็นจะต้องอนุรักษ์และสืบทอดวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
 แห่งชาติ, 2527 : 212 - 213)

จะเห็นได้ว่า กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพเป็นกลุ่มประสบการณ์ที่มีความเกี่ยว
 ข้องกับการดำรงชีวิตมนุษย์มากที่สุด และมีลักษณะเนื้อหาที่ยืดหยุ่น เอื้อต่อการพัฒนาหลัก
 สูตรท้องถิ่นมาก สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพให้
 เหมาะสมกับท้องถิ่นในระดับโรงเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเตรียมคนให้มีคุณภาพในงาน
 อาชีพ และเป็นทรัพยากรที่มีค่าของท้องถิ่นของประเทศในอนาคต

ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้สอดคล้อง

กับสภาพท้องถิ่นได้ดีที่สุด เนื่องจากมีความใกล้ชิดและเข้าใจท้องถิ่นดี การปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตรระดับหน่วยการเรียน จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอนทุกคน ดังนั้น ครูจึงต้องมีการวางแผนการสอน โดยการศึกษาแนวการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่วิเคราะห์มาจากข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ศึกษาหลักสูตร จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายและคำอธิบายรายวิชา เพื่อกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ที่คำนึงถึงสภาพความพร้อมของโรงเรียนไว้เป็นเรื่องย่อย ๆ ให้สะดวกต่อการนำไปใช้ในห้องเรียน และสามารถจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อการดำรงชีวิต สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้เหมาะสมกับท้องถิ่น เกิดความสนใจและต้องการเรียนรู้การปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้ที่ทำให้ได้ความรู้ติดตัวไปใช้เพื่อการดำรงชีวิตในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ยังสามารถนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการศึกษาได้อีกด้วย (กรมวิชาการ, 2535 : 3)

สงัด อุทรานันท์ (2532 : 319) กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นไว้ว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนมากไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรดีพอ การดำเนินการดังกล่าวเป็นงานใหม่สำหรับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง จึงไม่สามารถดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพได้ แม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดนโยบายและเป้าหมายในการเร่งรัดเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น โดยสนับสนุนให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรอย่างชัดเจนแล้วก็ตาม การจัดหลักสูตรให้สนองความต้องการของท้องถิ่นยังไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินสภาพการใช้หลักสูตรโรงเรียนในโครงการร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร พบว่า โรงเรียนร้อยละ 29.48 ไม่สามารถจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและอาชีพของท้องถิ่นได้ (กรมวิชาการ, 2534 : 1)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา มีนโยบายการจัดการศึกษาให้ทุกโรงเรียนปฏิบัติตามแนวคู่มือเกณฑ์ประเมินมาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2536 ซึ่งมีหลักสูตรท้องถิ่นเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมอบหมายให้ฝ่ายพัฒนาบุคลากร สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ได้ประชุมชี้แจงแนวดำเนินงานแก่ผู้บริหารโรงเรียนทุกคน เมื่อ วันที่ 7 - 17 สิงหาคม 2538 ณ โรงแรม

เอเชียน อาเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และในปีการศึกษา 2538 สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสงขลาได้รับเลือก จากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้เป็นตัวแทนภาคใต้ในการทดลองดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยภูมิปัญญาชาวบ้านขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายให้มีโรงเรียนต้นแบบ จำนวน 16 โรงเรียน (สปอ./ก. ละ 1 โรงเรียน) และมีโรงเรียนเครือข่าย ตามความสนใจ ซึ่งปัจจุบันโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดสงขลา มีความจำเป็นที่จะต้องจัดระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น เพราะจังหวัดสงขลาตั้งอยู่ในย่านธุรกิจสำคัญของภาคใต้ ที่มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย มีทะเลขนานทั้งสองข้าง ลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นสวนยางพารา ประชากรในพื้นที่ประกอบอาชีพอย่างหลากหลาย ฉะนั้น ในการจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพชีวิตตามความเป็นจริง สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้

การดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร จะเห็นได้จากผลการประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนเป็นผู้ประเมินเองนั้น พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา จำนวน 202 โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 479 โรงเรียน ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไม่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ กล่าวคือ มีระดับการปฏิบัติต่ำกว่า 2 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา, 2538 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานผลการนิเทศและการติดตามผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ และจังหวัด ในคราวประชุมศึกษานิเทศก์ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2539 ณ วิทยาลัยสารพัดช่างสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า การดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โรงเรียนประถมศึกษายังทำได้น้อย ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง และการดำเนินการที่ผ่านมาประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนยังขาดความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ดังนั้น สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา จึงได้กำหนดความต้องการจำเป็นการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นไว้เป็นลำดับที่ 2 ในการจัดทำแผนปฏิบัติการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ปีงบประมาณ 2540

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของครูประถมศึกษา ในจังหวัดสงขลา ว่าครูผู้สอนได้ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

อย่างไร และมีปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินงานหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาครูในหน่วยงาน และเตรียมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของครูผู้สอน ตามลักษณะของงาน
 - 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
 - 1.2 การเขียนเอกสารหลักสูตร
 - 1.2.1 การกำหนดจุดประสงค์
 - 1.2.2 การเลือกและการจัดเนื้อหา
 - 1.3 การจัดการเรียนการสอน
 - 1.3.1 การวางแผนการสอน
 - 1.3.2 การนำแผนการสอนไปใช้
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของครูผู้สอนในจังหวัดสงขลา ที่มีความแตกต่างกันในด้านขนาดของ
โรงเรียน การผ่านการฝึกอบรม ประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 และเจตคติที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและ
พื้นฐานอาชีพ
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของครูผู้สอนในจังหวัดสงขลา

สมมติฐาน

1. ครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสงขลา ที่สอน
ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีระดับสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐาน
อาชีพแตกต่างกัน

2. ครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสงขลา ที่ผ่านการฝึกอบรมกับที่ไม่ผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีระดับสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพแตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสงขลา ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีระดับสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพแตกต่างกัน
4. ครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสงขลา ที่มีเจตคติต่างกัน มีระดับสภาพการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพแตกต่างกัน

ความสำคัญและประโยชน์

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประถมศึกษาทุกระดับ จะได้ทราบแนวทางในการพัฒนาครูผู้สอนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประถมศึกษาทุกระดับ สามารถนำผลการวิจัยไปประกอบการพิจารณาในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ได้ถูกต้องและตรงประเด็น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัย เป็นครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2539 ในจังหวัดสงขลา จำนวน 479 คน จาก 479 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ในการวิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสงขลา ปีการศึกษา 2539 จำนวน 218 คน จาก 218 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่ม แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sample)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

2.1.1 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

2.1.1.1 โรงเรียนแบบที่ 1 มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

2.1.1.2 โรงเรียนแบบที่ 2 มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน

2.1.1.3 โรงเรียนแบบที่ 3 มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 - 600 คน

2.1.1.4 โรงเรียนแบบที่ 4 มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601 - 900 คน

2.1.2 การผ่านการฝึกอบรม จำแนกเป็น

2.1.2.1 เคยผ่านการฝึกอบรม

2.1.2.2 ไม่เคยผ่านการฝึกอบรม

2.1.3 ประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกเป็น

2.1.3.1 1 - 5 ปี

2.1.3.2 6 - 10 ปี

2.1.3.3 11 ปีขึ้นไป

2.1.4 เจตคติของครูผู้สอน ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำแนกเป็น

2.1.4.1 เห็นด้วย

2.1.4.2 ไม่เห็นด้วย

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

ระดับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นของครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดสงขลา ตามลักษณะงานต่อไปนี้ คือ

2.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

2.2.2 การเขียนเอกสารหลักสูตร

2.2.2.1 การกำหนดจุดประสงค์

2.2.2.2 การเลือกและการจัดเนื้อหา

2.2.3 การจัดการเรียนการสอน

2.2.3.1 การวางแผนการสอน

2.2.3.2 การนำแผนการสอนไปใช้

นิยามศัพท์เฉพาะ

สภาพการพัฒนา หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

ครู หมายถึง ข้าราชการที่ทำการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสงขลา

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการปรับลดและเพิ่มรายละเอียดเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย ทำสื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติมจากหลักสูตรแม่บท (หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) หรือจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่

หลักสูตรท้องถิ่น หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนประถมศึกษาได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น ในจังหวัดสงขลา

กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมายถึง กลุ่มประสบการณ์ตามโครงสร้างของ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดที่ยึดเกณฑ์การกำหนดจำนวนนักเรียนตาม เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แบ่งได้ ดังนี้

- 1) โรงเรียนแบบที่ 1 หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน
- 2) โรงเรียนแบบที่ 2 หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่

121 - 300 คน

- 3) โรงเรียนแบบที่ 3 หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่

301 - 600 คน

- 4) โรงเรียนแบบที่ 4 หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่

601 - 900 คน

การผ่านการฝึกอบรม หมายถึง การมีประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับหลักสูตรท้องถิ่น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดอบรม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เคยผ่านการฝึกอบรม และไม่
เคยผ่านการฝึกอบรม

ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1 - 5 ปี, 6 - 10 ปี และ 11 ปีขึ้นไป

เจตคติ หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ของครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพในลักษณะที่ เห็น
ด้วย หรือไม่เห็นด้วย